

Det'one Ts'ę Zęya: Begá Goda Zedjhtl'é # 4 Yerí Golq Gots'ę Goghq Dazuts'edehke

Det'one zęyáí la yerí zagóðadi?

Zęyí det'one zęyáí zęyí det'one hé zqhk'ai zareyqne zelejedádet'e zelehts'ę yíhshu gha lq kéqófáíle, gú lq derí zuwaní níde zęyí gódi zęyí lígohshq hé dene zeká zahęt'e derí zęyái kíhshu gha dúle. Zaféré zala derí det'one bezeyáí zek'one lígí type A (H5N1) dene zahęlá dadi gogoda ts'jshu dagháre 1997 gú Yábatúé zets'ena Hong Kong níyá zagúja. Zekú dene horéno zq zats'odi dene zęyái hılı kq daw'ı gú gota dene zets'etaí lánıwe.

Sú k'ale júhdá zılunéné gota deshıta godet'qneéta zęyí det'one zęyáí hots'jhzq?

Dódi, duk'ále júhdá néne zęyí deshıta godet'qneéta zęyí det'one zęyáí H5N1 hegots'ihzale.

Zęyí det'one zęyáí súdúle dene zal?

Gowá zęyí det'one zęyáí du dene zahzıle. Kólí zęyí det'one zęyáí héhlá type A ts'ę H5N1, H7N7, H7N3 hé H9N2 haderí kehé dene zęya wólá. Hagú zęyí det'one zęyáí H5N1 bezeyáí héhlá héyá dene xáhwere góshó zęyái kólá.

Det'one zęyáí dene zahzı níde dá beyagowę?

Zęyí det'one zęyáí dá beyagowę la dehko hé zęyái ts'jlı níde dene gha dágqht'e gok'ę (denefę rıwı, denek'ái zęya, ts'edeko, gú denefęta zęya) dehko hé denewılé héht'e, ts'şjı gha godşyı, hé gózá hé goshó zats'ştı k'é dúle láts'awı.

Zęyí menı rázá hé deshıta zayát'jke dádúle zęyí det'one zęyáí zakuyulá ch'á zedek'ekádi?

Zęyí rázái déneke det'one hé gódi hékedúdi níde hederí xadá k'éhtá zakút'jı:

- Gódi duzehté zęyái hılı níde zehdını béts'edúdi.
- T'áhsı láts'emıhwe wézets'edughe, rıts'ughe níde zęyí tugqlaję t'áts'adşhđı wóle.
- Zaratşıt'e níde denehlá, báh zareyqne gots'ę gózá yerí hé beghálayáda, hé yerí k'e zayáhıı dai zareyqne lq gonezq gok'arárewahsı.
- Zęyí det'one hé gódıfę ghálayahda zegúhyó zehdını lqhk'uwe shéts'ştı, t'áhsı ts'edo, hé zehdını ts'şts'adştı'u.
- Zęyí bé hai hotı gonezq wət'ş gots'ę bekáts'úht'ş. Zehdını zehťe gú ts'ęza.

Zęyí det'one, det'one zęyáí zayjhwę befę dódı níde betş'ę zęghá yızá níde sú zęyí det'one zęyáí zasalá gha?

Hıdúh dzıne gots'ę du denehlı bé yıza ts'ę det'one zęyáí zayıla keyagóyıwéle. Zęyái ts'úlá goch'á k'ınagots'ęza gháre deneke golq gots'ę zıye gonezq kəht'ş gha. Hayızá w'ıla Yábatúé date Asia dódı níde Europe gots'ę xáhta zagot'j níde zehdını zekq zęghá zəht'e, zęghá yáze zehťe ts'úzále.

Láni judeni det'one zéyái hegút'q dadi gots'é xáhta zahlt'j gú dshsho dódí níde deshjta gq det'one ghá zayəht'j níde sú zéyai zasələ gha?

Zeiy det'one zéyái dene zalə du súde goghq gudədíle. Kólí deri néné godudzine lá xáhta ráts'uyá níde wowere zeiy gowá dehko ch'á raxegharufi. Zəhdíni zəkurikadi det'one gódi yáts'eríshə hé deshjta godet'one ghá zats'ut'jle. Duká zadədi gháre zeiy judeni det'one yáts'eríshə k'é yágóla hé judeni dshsho hé túri gódi ráts'əyəhdi k'é yágóla zəhdíni goghá zats'ut'jle.

Gózə w'ila zeiy wáyí gogá godə hka zeiy sasóné béhé zets'edéht'e k'e zeiy Public Health Agency of Canada kudagháre zeiy xáhta zats'ət'j gú dá dúle zéyai ch'á zedek'éts'ədi ghq godə gok'e kedéht'e hka www.phac-aspc.gc.ca/tmp-pmv/pub_e.html gáhyahda gú zeiy deri néné gota judəhyə zeiy det'one zéyái hegút'q gogodə hka gáyahda.

Júhdá NWT gota zeiy det'one hé zəhk'ái ta sú zeiy det'one zéyái góhly hka dá gok'e k'jnakerehta?

Zeiy Canada gots'é zeiy zəlshzə deshjta gots'é gódi befəta gonezq hka gok'e k'jnarehta got'jné ke zeiy hjdú nıwále deri néné gota det'one sú zeiy det'one zéyái gota zája hka goghákeyjda, zeiy gogha GNWT gots'éradakədədi. Hederi kóta dene zareyóné gha ráidi gá zəghálayeda got'jnéke, t'áhsj yárlshə got'jnéke, hé zeiy government kádezá godagháre deshjta gogá zəghálayeda got'jnéke, zeiy zedjht'é kq godéwé got'jnéke dai zəlshzə gok'e k'jnakerehta dagháre Canada góyə zeiy det'one zéyái ch'á zəghálakeyeda gha. Hederi Canada gota zeiy kqk'édí got'jnéke yə deshjta godet'one gá godə kíshu gháre gok' k'e sasóné dai ríakéle zeká zagóht'e gálakeyeda dagháre sú det'one zéyái gota zat'j hka gots'é t'áhsj kíshu hé dene ghame gok'e gokedézo. Hederi dúzagóht'e gálakeyeda gháre zeiy det'one zareyóné judəhyə rarədə zareyóné gok'e k'jnakerehta, júhdá néné dai. Zeiy ts'əhəóné zeiy GNWT judəhyə det'one, zəhk'ái zekəht'ewə hegots'ihza zareyóné yer k'é zaja kegots'úhza gha lá rikiyewe. Hederi zəlshzə zeiy deshjta godet'one zeiy det'one zéyái hka gok'e k'jnats'erehta gá zəghálat's'eyeda gogodə hka zeiy sasóné béhé zets'edéht'e hé jq gáyahda:

http://wildlife1.usask.ca/ccwhc2003/current_news.php

Det'qnewə dódí níde zəhk'áiwə hegúhzo níde dáhlə gha?

Raxekótá kqk'édí weda yíle níde zeiy deshjta gázəghálayeda got'jnéke judeni zəghálakeyeda kuts'é gahdə, zəkədədíniyá zeiy det'qnewə dá kegoya bəlats'ədi, dá lá zats'əhzi gogha gákurétq yázakjt'e. Zəhdíni raxeni xáre det'qnewə rídəwahshu gha zawaht'jle.

Wáyí gogá godə hka:

Zeiy Chief Medical Health Officer bezəghálayída k'é gots'é gahdə (867) 920-8877.

Zeiy sasóné béhé zets'edéht'e k'e jq gqka yerahwə:

www.hlthss.gov.nt.ca - NWT Department of Health and Social Services (zeiy Programs hé Services gá gqka yerahwə)

www.phac-aspc.gc.ca/influenza/avian_e.html – Public Health Agency of Canada